T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.11.2026
Sayı: 349

10/5053

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir'in Aliağa ilçesindeki HABAŞ Demir Çelik Fabrikasında 9 Kasım 2026 tarihinde meydana gelen ve 17 işçinin yaşamını yitirdiği patlamanın nedenlerinin; işverenin işçi sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerinin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının denetim ve gözetim sorumluluğunun, işyerindeki bakım-onarım süreçleri ile çalışma sürelerinin, taşeron işçiliğin ve sendikal temsilin iş güvenliği üzerindeki etkilerinin; ayrıca ana metal sanayiinde 2010–2025 yılları arasında yaşanan iş kazalarının, iş cinayetlerinin, meslek hastalıklarının ve iş göremezliklerin 2018 öncesi ve sonrası gelişmelerle birlikte araştırılması; ihmallerin ve idari eksikliklerin belirlenmesi ve işçilerin yaşam hakkını güvence altına alacak önlemlerin saptanması amacıyla **Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını** arz ve teklif ederiz.

Hikmet Yalım Halıcı

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

T.B.M.M. YENİ PARTİ Grup Başkanlığı 2026

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

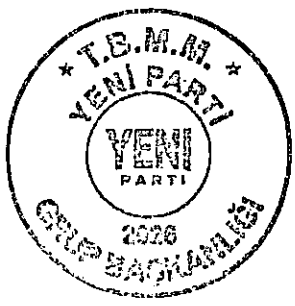
ÖZET

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir Aliağa'daki HABAŞ Demir Çelik Fabrikasında meydana gelen patlamada 17 işçi yaşamını yitirmiştir. Facia, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda iş kazalarını önleyici denetimlerin başarısını anlattığı açıklamadan altı gün sonra yaşanmıştır.

HABAŞ'ın 2025 Sürdürülebilirlik Raporuna göre kayıp günlü iş kazaları 2024'te 147 iken 2025'te 229'a yükselmiş, alt işveren çalışanlarının kazaları yüzde 118,4 artmıştır. Aynı raporda iş sağlığı ve güvenliği eğitim saatleri 65 bin 700'den 8 bin 697'ye gerilemiştir. Şirketin açıkladığı çalışma saatleri ile kaza sıklık göstergelerinin hesaplanması da açıklığa kavuşturulmalıdır.

SGK verilerine göre 2010–2025 döneminde ana metal sanayiinde 251 bin 767 iş kazası geçiren sigortalı kaydı, 432 ölüm, 626 meslek hastalığı ve 3 milyon 165 bin 664 geçici iş göremezlik günü bulunmaktadır. 2010–2017 dönemindeki 180 ölüme karşılık 2018–2025 döneminde 252 ölüm kaydedilmiştir. 2025 yılında kaza geçiren sigortalı sayısı yüzde 5,6 azalırken ölümler yüzde 29,2 artmıştır.

Bu tablo karşısında HABAŞ'ın teftiş geçmişinin, kaldırma ekipmanlarının ve gaz hatlarının güvenliğinin, bakım-onarım faaliyetlerinin, çalışma sürelerinin, taşeron işçiliğin, iş güvenliği eğitimlerinin ve sendikal temsilin incelenmesi zorunludur. Ana metal sanayiinde 2010–2025 dönemindeki kaza ve ölüm kayıtları, iş müfettişliği kapasitesi ve Bakanlığın denetim sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmelidir. **İşverenlerin önleme yükümlülüklerinin ve kamu denetiminin etkinliğinin araştırılması, işçi sağlığı sistemindeki eksikliklerin giderilmesi ve benzer iş cinayetlerinin önlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.**

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

GEREKÇE

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir Aliağa'daki HABAŞ Demir Çelik Fabrikasında meydana gelen patlamada, aynı gün akşam saatlerinde yapılan açıklamalara göre 17 işçi yaşamını yitirmiştir. Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarından birinde yaşanan bu facia, işverenin işçilerin yaşamını koruma yükümlülüğünü ve devletin denetim sorumluluğunu bütün ağırlığıyla gündeme taşımıştır. **Faciadan altı gün önce, 3 Kasım 2026 tarihinde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Bakanlığın temel yaklaşımını iş kazalarını meydana gelmeden önlemek olarak açıklamıştır.** Bakan, Ekim 2026 itibarıyla 11.039 teftiş gerçekleştirildiğini, yaklaşık 1,2 milyon çalışana ulaşıldığını, tespit edilen uygunsuzlukların yaklaşık yüzde 90'ının teftiş sırasında giderildiğini ve hayati tehlike nedeniyle 190 işyerinde işin durdurulmasına karar verildiğini bildirmiştir. Ayrıca 3.274 işyerine yaklaşık 800 milyon liralık idari para cezası uygulandığını söylemiştir.

Bakanlığın denetim başarısını anlattığı konuşmadan altı gün sonra HABAŞ'ta 17 işçi yaşamını yitirmiştir. Bakan Işıkhan, patlamanın ardından işletmede daha önce ciddi bir sıkıntı belirlenmediğini açıklamıştır. Oysa HABAŞ'ın kendi sürdürülebilirlik raporu, iş kazalarının bir yıl içinde yüzde 55,8 arttığını ortaya koymaktadır. Bir sanayi kuruluşunun kendi raporunda görünen bu ağır tabloyu Bakanlık nasıl değerlendirmiştir? Hangi teftişler yapılmış, hangi tehlikeler tespit edilmiş, işverenin hangi önlemleri alması sağlanmıştır? Bu soruların yanıtı, yalnızca patlamadan sonra görevlendirilen müfettişlerin hazırlayacağı rapora bırakılamaz. **Teftiş sayılarıyla övünen Bakanlık, bu teftişlerin işçilerin yaşamını hangi ölçüde koruduğunun da hesabını vermek zorundadır.** İşçilerin hayatını kurtaramayan bir denetim anlayışının başarısı, kesilen para cezalarının toplamıyla ölçülemez.

BİR YILDA YÜZDE 55,8 ARTAN İŞ KAZALARI

HABAŞ'ın 2025 Sürdürülebilirlik Raporunda kayıp günlü iş kazası sayısı 2021'de 142, 2022'de 129, 2023'te 165, 2024'te 147 ve 2025'te 229 olarak açıklanmıştır. **Bir yılda 82 ek kaza, yüzde 55,8 artış meydana gelmiş, Bakanlık anormallik tespit etmemiştir!** Şirketin doğrudan çalışanlarının geçirdiği kazalar 2024'te 109 iken 2025'te 146'ya, alt işveren çalışanlarının kazaları ise 38'den 83'e yükselmiştir. Alt işveren çalışanlarının geçirdiği kayıp günlü kaza sayısı **bir yılda yüzde 118,4 artmıştır. Bir milyon çalışma saati başına kayıp günlü kaza sıklık oranı** 2025'te firma çalışanlarında 22,00, alt işveren çalışanlarında 39,34'tür. Aynı tesiste, aynı üretim zincirinin içinde çalışan taşeron işçilerin kaza sıklığı, şirket çalışanlarının yaklaşık 1,8 katına ulaşmıştır.

İşyerindeki tehlikeler neden taşeron işçiler açısından daha ağır sonuçlar doğurmaktadır? Riskli bakım ve onarım işleri kimlere yaptırılmaktadır? Koruyucu donanımlar, eğitimler, iş izinleri ve sağlık gözetimi bütün çalışanlara eşit biçimde uygulanmakta mıdır? İşverenlerin birbirine devrettiği işler, işçinin yaşamı söz konusu olduğunda sorumluluğun da devredildiği alanlara dönüşmüş müdür? Şirket, 2025 raporunda kayıp günlü kaza sayısındaki artışı öncelikli iş sağlığı ve güvenliği sorunu olarak kabul etmiş; mühendislik önlemlerinin güçlendirilmesini ve alt işveren iş güvenliği yönetiminin daha sıkı izlenmesini taahhüt etmiştir. Buna rağmen işçiler 2026 yılında büyük bir patlamada yaşamlarını yitirmiştir.

YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

İşverenin kendi raporunda kabul ettiği tehlikeler, kamusal denetimin hangi aşamasında ele alınmıştır? İşverenin aldığı öne sürülen önlemler sahada gerçekten uygulanmış mıdır? Bakanlık, iş kazaları artan bu fabrikadaki riskleri neden ortadan kaldıramamıştır?

İŞÇİLERE NASIL BİR ÇALIŞMA DÜZENİ DAYATILMIŞTIR?

HABAŞ'ın açıkladığı eğitim verileri, iş kazalarındaki artışla birlikte ele alındığında ayrıca dikkat çekmektedir. Şirketin raporunda iş sağlığı ve güvenliği eğitim saatleri 2023'te 40.096, 2024'te 65.700, 2025'te ise 8.697 olarak yer almaktadır. **İş güvenliği eğitim saatleri bir yılda yüzde 86,8 azalırken kayıp günlü iş kazaları yüzde 55,8 artmıştır.** Şirket aynı raporda, **2025 yılında toplam 4.363 kişi-eğitim gerçekleştirildiğini** ve alt işveren çalışanlarından temel iş güvenliği eğitimi alanların sayısının **269'dan 615'e yükseldiğini** açıklamaktadır. Bu rakamların birbiriyle nasıl bağdaştığı, hangi eğitimlerin kısaldığı, kaç işçinin hangi tehlikelere karşı gerçekten eğitildiği ve eğitimlerin üretim sırasında uygulanıp uygulanmadığı ortaya çıkarılmalıdır.

HABAŞ'ın çalışma saatleri de yanıt bekleyen ciddi sorular doğurmaktadır. Şirket, 2025 yılında 2.099 doğrudan çalışanı ve bu çalışanlara ilişkin toplam 6 milyon 635 bin 748 çalışma saati bildirmiştir. Bu iki veri üzerinden hesaplandığında işçi başına yaklaşık 3.161 yıllık, haftada ise 60,8 saatlik çalışma yükü ortaya çıkmaktadır. Türkiye'de genel haftalık çalışma süresi 45 saattir.

HABAŞ işçileri fiilen haftada kaç saat çalıştırılmıştır? Hangi işçiler ne kadar fazla mesai yapmıştır? Vardiya aralarında yeterli dinlenme sağlanmış mıdır? İşçi başına çalışma süresi hesabında hangi personel sayısı ve hangi kayıtlar esas alınmaktadır? İşverenin çalışma süreleri ve fazla mesai uygulamaları ne zaman denetlenmiştir? Üretim hedefleri, vardiya düzeni ve fazla çalışma baskısı ağır sanayide işçilerin dikkatini, bedenini ve sağlığını doğrudan etkilemektedir. İşçilerin çalışma temposu sorgulanmadan iş kazalarının nedenleri tam olarak ortaya çıkarılamaz.

Üstelik şirketin kaza sıklık oranlarını açıklarken kullandığı rakamlarda da tutarsızlıklar bulunmaktadır. Raporda 2024 yılı için 109 kayıp günlü kaza ve 6 milyon 843 bin 222 çalışma saati açıklanırken kaza sıklık oranı 21,48 olarak gösterilmiştir. Rapordaki formüle göre hesaplanan sonuç 15,93'tür. Benzer farklılıklar 2022 ve 2023 yıllarında da görülmektedir. HABAŞ'ın sürdürülebilirlik verilerinin bağımsız dış güvenceye tabi tutulmadığı da bizzat raporda yer almaktadır. **İşçilerin yaşamına ilişkin göstergeler şirketlerin tek taraflı beyanlarıyla geçiştirilemez.** Eğitim, çalışma saati, iş kazası ve bakım kayıtları bağımsız biçimde incelenmeli; kamu otoritesinin bu kayıtları nasıl denetlediği ortaya konulmalıdır.

ANA METAL SANAYİİNDE ON ALTI YILDA 432 İŞÇİ ÖLÜMÜ

HABAŞ'ta yaşanan facia, Türkiye'de ana metal sanayiinde yıllardır süren iş cinayetlerinin son halkasıdır. Sosyal Güvenlik Kurumunun verileri, işçilerin hangi koşullarda üretim yaptığını ve bu üretimin bedelini nasıl ödediğini bütün ağırlığıyla ortaya koymaktadır. **2010–2025 yılları arasında ana metal sanayiinde 251 bin 767 iş kazası geçiren sigortalı kaydedilmiş, 432 işçi yaşamını yitirmiş, 626 meslek hastalığı kayıtlara geçmiştir.** Bu rakamlar, ana metal sanayiinde **her saat yaklaşık 2, her gün 43, her hafta 302 işçinin iş kazası geçirdiğini** göstermektedir. Aynı dönemde ortalama her 14 günde bir işçi, çalışırken yaşamını yitirmiştir. **On altı yıl boyunca neredeyse her iki haftada bir işçinin öldüğü, her gün onlarca işçinin yaralandığı bir sektörden söz ediyoruz.**

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

Üstelik iş kazaları yıllar içinde korkunç boyutlara ulaşmıştır. 2010 yılında 4 bin 621 olan iş kazası geçiren sigortalı sayısı, 2025 yılında 25 bin 205'e yükselmiştir. On beş yılda yüzde 445,4 artış yaşanmıştır. Başka bir ifadeyle, yıllık iş kazası geçiren sigortalı sayısı 5,5 katına çıkmıştır.

2012 yılında 4 bin 938 olan sayı, 2013 yılında 12 bin 61'e yükselmiştir. Bu keskin artışta kayıt ve bildirim sistemindeki değişikliklerin etkisi de araştırılmalıdır. Ancak iş kazalarının artışını istatistiksel değişikliklerle açıklamak, işçilerin maruz kaldığı tehlikelerin ve önlenebilir ölümlerin üzerini örtmeye yetmez. **Ortada on altı yılda 432 işçinin yaşamını yitirdiği, yüz binlerce iş kazasının yaşandığı, her yıl binlerce işçinin bedensel bütünlüğünün zarar gördüğü bir çalışma düzeni vardır.**

Ana metal sanayii Türkiye'nin en büyük üretim ve ihracat alanlarından biridir. Yıllar içinde üretim kapasitesi büyümüş, yeni fabrikalar kurulmuş, teknolojiye ve makinelere milyarlarca liralık yatırımlar yapılmıştır. Ancak işçilerin yaşamını koruyacak önlemlerin aynı ölçüde geliştirilip geliştirilmediği, Bakanlığın açıklamak zorunda olduğu temel sorulardan biridir. **Sanayi büyürken iş kazalarının neden bu boyutlara ulaştığı, işçilerin neden güvenli koşullarda çalıştırılamadığı ve yüzlerce ölümün neden önlenemediği açıklanmalıdır.**

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının sorumluluğu, iş kazalarına ilişkin istatistik yayımlamakla sınırlı tutulamaz. İşyerlerindeki tehlikeleri tespit etmek, işverenlerin gerekli önlemleri almasını sağlamak, ihlalleri yaptırıma bağlamak ve işçilerin yaşam hakkını korumak Bakanlığın asli görevidir. **On altı yılda 432 işçinin yaşamını yitirdiği bir sektörde, Bakanlığın hangi önlemleri aldığı, bu önlemlerin neden yeterli sonuç vermediği ve işverenlerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bütün yönleriyle araştırılmalıdır.**

YENİ REJİM, ESKİ TEHLİKELER

Türkiye, Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçmiştir. Yeni yönetim düzeninde işçi sağlığı politikalarının, iş teftişinin ve kamu denetiminin nasıl sonuç verdiği, yalnızca Bakanlığın faaliyet sunumlarından değil, işçilerin karşı karşıya kaldığı gerçek tablo üzerinden değerlendirilmelidir.

SGK verilerine göre 2010–2017 arasındaki sekiz yılda ana metal sanayiinde 80 bin 529 iş kazası geçiren sigortalı kaydı ve 180 ölüm bulunmaktadır. 2018–2025 arasındaki sekiz yılda ise kayıt sayısı 171 bin 238'e, ölümler 252'ye yükselmiştir. **İki eşit dönemde iş kazası geçiren sigortalı kayıtları yüzde 112,6, iş kazası sonucu ölümler yüzde 40 artmıştır.** İlk dönemde yılda ortalama 22,5 işçi yaşamını yitirirken ikinci dönemde bu sayı 31,5'e çıkmıştır. On altı yıl içinde kaydedilen 432 ölümün 252'si 2018–2025 döneminde yaşanmıştır.

2018 yılı, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiş yılıdır. Bu nedenle yeni yönetimin tam olarak uygulandığı sonraki yıllar da ayrıca değerlendirilmelidir. 2013–2017 arasındaki beş yılda 65 bin 698 iş kazası geçiren sigortalı kaydı ve 128 ölüm bulunurken, 2021–2025 döneminde 121 bin 640 kayıt ve 158 ölüm gerçekleşmiştir. **İkinci beş yıllık dönemde ölümler yüzde 23,4 artmıştır.** Bu rakamlar karşısında hükümetin işçi sağlığı alanındaki tercihleri Meclis denetimine açılmalıdır.

YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

Kamu yönetimi değişirken işçilerin daha güvenli koşullarda çalışmasının sağlanıp sağlanmadığı iktidarın hesabını vermesi gereken bir sorudur. İstihdam, üretim ve kayıt sistemindeki gelişmelerin etkisi ayrıştırılmalı; buna karşılık on yıllara yayılan ölüm tablosu siyasi sorumluluktan kaçınmanın gerekçesi hâline getirilmemelidir.

KAZA SAYISI DÜŞERKEN İŞÇİ ÖLÜMLERİ ARTIYOR

Ana metal sanayiinde 2024 yılında 26 bin 711 sigortalı iş kazası geçirmiş, 24 işçi yaşamını yitirmiştir. **2025 yılında iş kazası geçiren sigortalı sayısı 25 bin 205'e gerilemiş, ölüm sayısı ise 31'e** yükselmiştir. **İş kazası geçiren sigortalı sayısının yüzde 5,6 azaldığı bir yılda işçi ölümleri yüzde 29,2 artmıştır.** Bu tablo, toplam kaza sayısının azalmasını başarı hanesine yazan her yaklaşımı sorgulamayı gerekli kılmaktadır. 2025 yılında iş kazası geçiren sigortalıların 24 bin 286'sı erkek, 919'u kadındır. Ölüm kayıtlarının tamamı erkek sigortalılara aittir. Bu dağılımın hangi işlerde, hangi vardiyalarda, hangi istihdam biçimlerinde ve hangi tehlikelere maruz kalınarak ortaya çıktığı incelenmelidir. Aynı yıl, iş göremezlik süresi sınıflandırmasında dört gün ve üzeri kategorilerde yer alan kaza geçiren sigortalı sayısı 10 bin 883'tür. Bu sayı, yıl boyunca kaza geçiren sigortalıların yüzde 43,2'sine karşılık gelmektedir. Her kaza kaydı aynı ağırlıkta değildir; bu nedenle ağır yaralanmaları ve ölümle sonuçlanan kazaları ayrıca izleyen bir denetim sistemi gereklidir.

Bakanlık 2025 yılında daha az kaza kaydı olduğunu açıklayabilir. Peki ölen işçi sayısının neden 24'ten 31'e çıktığını nasıl açıklamaktadır? Hangi üretim alanlarında ölümcül riskler yoğunlaşmıştır? Hangi kazalardan sonra iş durdurulmuş, hangi işverenler denetlenmiş, hangi tedbirler zorunlu tutulmuştur? İşçi sağlığı politikasının ölçütü, kaza sayılarındaki dalgalanmaları sunum tablolarına taşımak olamaz. **Ölümcül tehlikelerin neden devam ettiğinin ve işçilerin yaşamını koruyacak önlemlerin neden yeterli sonuç vermediğinin hesabı verilmelidir.**

ÜÇ MİLYONU AŞAN İŞ GÖREMEZLİK GÜNÜ: BEDELİ İŞÇİLERİN BEDENİ ÖDÜYOR

İş kazası istatistiklerinin arkasında tedavi gören, aylarca çalışamayan, gelir kaybeden, sakat kalan ve aile yaşamı değişen işçiler bulunmaktadır. İş kazalarının sosyal ve ekonomik bedeli, yaralanan işçinin üretimden uzak kaldığı gün sayısıyla sınırlanamayacak kadar ağırdır. SGK verilerine göre ana metal sanayiinde 2010–2025 döneminde **3 milyon 165 bin 664 gün geçici iş göremezlik** kaydedilmiştir. Bu süre 2010 yılında 91 bin 878 gün iken 2025 yılında 280 bin 49 güne çıkmıştır. **On beş yılda iş göremezlik günleri yüzde 204,8 artmıştır.**

2025 yılında kaydedilen 280 bin 49 günlük toplam süre, yılın her gününe ortalama 767 iş göremezlik günü karşılık geldiğini göstermektedir. Her biri bir işçinin tedaviye, iyileşmeye ve yeniden çalışabilir hâle gelmeye ihtiyaç duyduğu bu süreler, iş kazalarının görünmeyen toplumsal maliyetini ortaya koymaktadır. İş kazası geçiren işçilerin kaçı kalıcı iş göremezliğe uğramıştır? Kaçına sürekli iş göremezlik geliri bağlanmıştır? Kaçı işine dönebilmiş, kaçı işten çıkarılmıştır? Tedavi, rehabilitasyon ve bakım giderlerini kim karşılamıştır? Ölüm geliri ve aylığı alan hak sahiplerinin sayısı nedir? Bu soruların yanıtları açıklanmalıdır.

Sanayi kuruluşları üretim ve ihracat rakamlarını büyütürken iş kazalarının maliyeti işçilerin bedenine, ailelerin gelirine ve sosyal güvenlik sistemine yüklenmektedir. İşverenlerin önleme yükümlülüklerini hangi mali kaynaklarla yerine getirdiği ve iş kazalarının işçi haneleri üzerindeki uzun süreli etkileri Meclis tarafından araştırılmalıdır.

YENİ PARTİ 2026 GRUP BAŞKANLIĞI

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

TEHLİKE YALNIZCA PATLAMA ANINDA ORTAYA ÇIKMIYOR

Ana metal sanayiinde işçiler yüksek sıcaklık, metal dumanı, toz, gürültü, kimyasal maddeler, titreşim ve ağır fiziksel yük altında çalışmaktadır. Bu maruziyetlerin sağlık üzerindeki etkileri kimi zaman kaza anında, kimi zaman da yıllar sonra ortaya çıkmaktadır. 2010–2025 döneminde ana metal sanayiinde yalnızca 626 meslek hastalığı kaydı bulunmaktadır. 2019 yılında 95 olan kayıt sayısı, 2025 yılında 54'tür. HABAŞ'ın 2025 Sürdürülebilirlik Raporunda ise şirket ve alt işveren çalışanlarında meslek hastalığı kaydı sıfır olarak gösterilmektedir.

Yüksek sıcaklığın, metal tozunun ve kimyasal maruziyetin bulunduğu işyerlerinde çalışanların sağlığı hangi yöntemlerle izlenmektedir? Düzenli ortam ölçümleri yapılmış mıdır? İşçiler hangi testlerden geçirilmiştir? Meslek hastalığı şüphesiyle sevk edilen kaç çalışan bulunmaktadır? Kaç başvuru tanı ve kayıt sürecinde sonuçsuz kalmıştır? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının meslek hastalıklarının erken tanısı, bildirilmesi, kayıt altına alınması ve tedavisinde hangi görevleri yerine getirdiği açıklanmalıdır. İşyeri hekimlerinin mesleki bağımsızlığı ve çalışanların sağlık sorunlarını işlerini kaybetme korkusu yaşamadan bildirebilmesi güvence altına alınmalıdır. **Bir sanayi tesisinde ölüm yaşanmadığı yıllarda bile işçilerin sağlığı zarar görebilir. İşçinin yıllar içinde kaybettiği sağlığın da hesabı sorulmalıdır.**

AYNI FABRİKADA EŞİT OLMAYAN KORUMA

HABAŞ'ın 2025 raporunda doğrudan şirket çalışanı sayısı 2 bin 99, şirket ve alt işveren çalışanları dâhil toplam işgücü 3 bin 530 olarak açıklanmaktadır. Bu veriler, yaklaşık bin 431 kişinin alt işverenler bünyesinde çalıştığını göstermektedir. Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki doğrudan çalışan sayısı bin 373'tür. İşçilerin istihdam biçimi değişse de maruz kaldıkları ağır sanayi tehlikeleri ortaktır. Buna rağmen HABAŞ'ın 2025 verileri, alt işveren çalışanlarında kayıp günlü kaza sıklığının şirket çalışanlarının yaklaşık 1,8 katına çıktığını göstermektedir.

Aynı fabrikanın kapısından giren işçiler, farklı şirketlerin bordrolarında oldukları için daha düşük güvenlikle çalıştırılamaz. Taşeron çalışanlara verilen eğitimlerin, koruyucu donanımların, bakım izinlerinin, işyeri hekimliği hizmetlerinin ve dinlenme sürelerinin diğer işçilerle aynı düzeyde olup olmadığı belirlenmelidir. Hangi işler alt işverenlere verilmiştir? Ağır kaldırma, bakım, kaynak, temizlik ve gaz sistemlerine müdahale gibi tehlikeli faaliyetleri kimler yürütmektedir? İşçiler tehlike bildirdiklerinde üretimi durdurma veya çalışmaktan kaçınma haklarını gerçekten kullanabilmiş midir? Sendikal örgütlenmeleri, iş güvenceleri ve işyeri kurullarındaki temsilleri hangi koşullarda sağlanmıştır? **İş güvencesi zayıf olan işçinin tehlikeye itiraz etmesi de güçleşir. İşçi sağlığını koruyan düzen, işçilerin söz ve karar hakkını güvenceye almak zorundadır.** Sorumluluk ana işveren ile alt işverenler arasında dağıtılarak belirsizleştirilemez; üretim zincirinin tümünde işçi yaşamını koruma yükümlülüğü yerine getirilmelidir.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE BAKANLIĞIN DENETİM SORUMLULUĞU

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4'üncü maddesi açıktır: Çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlama yükümlülüğü işverene aittir. İşveren, mesleki riskleri önlemek, gerekli araç ve ekipmanı sağlamak, çalışma organizasyonunu güvenli biçimde kurmak, alınan tedbirleri izlemek ve uygunsuzlukları gidermek zorundadır. **İşverenin bu yükümlülüğü, iş güvenliği hizmetini dışarıdan satın almasıyla veya sorumluluğu işçinin dikkatine bırakmasıyla ortadan kalkmaz.**

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

İş sağlığı ve güvenliği kanunu, çalışanların yükümlülüklerinin işverenin sorumluluğunu etkilemeyeceğini açıkça düzenlemektedir. Bakan Işıkhan, 3 Kasım'daki konuşmasında işçi sağlığını devlet, işveren ve işçinin ortak hareket etmesine bağlamıştır. Oysa üretim hızı, personel sayısı, bakım bütçesi, makine parkı, vardiya düzeni ve koruyucu yatırımlar üzerinde belirleyici yetki işverendedir. İşçinin yaşamını koruyacak önlemleri uygulamaktan kaçınan bir üretim düzeni, işçilerin bireysel davranışları üzerinden meşrulaştırılamaz.

Devletin görevi de bu yükümlülükleri kâğıt üzerinde bırakmamaktır. Bakanlığın 2026 yılı için açıkladığı 11.039 teftişin kaçı ana metal sanayiindedir? Kaçı habersiz yapılmıştır? Kaç teftişte ölümcül tehlike saptanmıştır? Kaç işveren tekrar denetlenmiş, kaç işyerinde iş durdurulmuştur? **Uygunsuzlukların yüzde 90'ının giderildiği söylenirken hangi uygunsuzluklardan söz edilmektedir?** Eksik bir belgenin tamamlanması ile ölümcül patlama riskinin ortadan kaldırılması aynı başarı hanesine mi yazılmaktadır? Giderildiği bildirilen uygunsuzlukların tekrar edip etmediği izlenmiş midir? Bakanlık, HABAŞ'ta daha önce ciddi bir sorun saptanmadığını açıkladığına göre geçmiş teftiş tutanaklarını, uyarıları, yaptırımları ve işverenin verdiği yanıtları Meclisin denetimine sunmalıdır. **İşçinin yaşamını koruyacak denetimi yapmak kamu gücünün tercihine bırakılmış bir faaliyet değil, devletin yerine getirmesi gereken yükümlülüktür.**

İŞÇİNİN YAŞAMI HANGİ ÖNCELİKTE?

HABAŞ'ın 2025 Sürdürülebilirlik Raporuna göre şirket 3,88 milyon ton ham çelik üretmiş, yaklaşık 145 milyar lira konsolide net satış gerçekleştirmiş ve yaklaşık 36 milyar lira tutarında yatırım taahhüdü açıklamıştır. Türkiye'nin önde gelen üretim ve ihracat kuruluşlarından biri olan HABAŞ'ın teknolojik ve ekonomik gücü şirketin kendi raporuyla belgelenmektedir. **Milyarlarca liralık yatırımları planlayan bir işletme, işçilerin can güvenliği için hangi yatırımları yapmıştır?** Eskiyen kaldırma ekipmanlarının yenilenmesine, gaz hatlarının korunmasına, bakım güvenliğine ve mühendislik önlemlerine ne kadar kaynak ayrılmıştır? Üretimin durmaması için bakım faaliyetleri ertelenmiş midir? İşçilerin dinlenme ve eğitim süreleri üretim hedeflerinin baskısı altında kalmış mıdır? Ana metal sanayiinde üretim büyüdükçe işçilerin tehlikelere karşı korunmasının daha da güçlenmesi gerekir. Teknoloji, otomasyon ve verimlilik yatırımları işçinin yaşam hakkına karşı kullanılamaz. İş güvenliği yatırımlarının maliyetini işçiye veya kamuya yüklemek, işverenin kanundan doğan sorumluluğuyla bağdaşmaz.

Çeliği üreten işçi yaşamını yitirirken fabrikanın üretim kapasitesinin ve satış gelirinin büyümesi başarı diye sunulamaz. İşçi sağlığı üretim maliyetlerinin düşürüleceği bir kalem değildir. İşçilerin sağlığı ve yaşamı sanayi politikasının temel ölçütü olmak zorundadır. Bu nedenle HABAŞ'ın ve ana metal sanayiindeki büyük işverenlerin iş güvenliği yatırımlarının üretim ve kapasite artırımı yatırımları içindeki yeri, bakım harcamaları, çalışanlara yönelik sağlık gözetimi ve tehlikeleri kaynağında ortadan kaldırmaya yönelik mühendislik çözümleri ayrıntılı biçimde incelenmelidir. İşverenlerin önleme yükümlülüklerinin ve Bakanlığın denetim sorumluluğunun hangi noktalarda işlemediği ortaya konulmalı; işçilerin yaşam hakkını güvence altına alacak bağlayıcı düzenlemeler belirlenmelidir. **On yedi işçinin yaşamını yitirdiği HABAŞ faciasının bütün yönleriyle araştırılması, ana metal sanayiindeki iş cinayetlerinin yapısal nedenlerinin ortaya konulması, sorumlulukların belirlenmesi ve yeni iş cinayetlerinin önlenmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinde araştırma açılması zorunludur.**

YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

Tel: 0 312 420 58 42
Faks: 0 312 420 22 18
E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

369 Sayılı **MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ**

AD- SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
TALAT DINÇER	MERSİN	
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	
A. Turcay ÖZKAN	İZMİR	
Sayit Taran	Ordu	
A.Sibel Yankömeroğlu	İstanbul	
Av. Mahmut Tanal	Sanlıurfa Mv.	
Ayhan SARUT	Adana	
İbrahim ARSLAN	Eskişehir	
Esmet Güneşhan	Çanakkale	
Metin İLHAN	Manisa Mv.	
Fahri Özkan	Kırklareli Mv.	
Orhan SÖNER	Adana Mv.	
Özgür Erdem İNCEOĞLU	Ankara	
Servet Mollaoğlu	Hatay Mv.	
Melik Metin	Bursa Mv.	
M. Salih Uzun	İzmir Mv.	
Av. Dr. M. Şeref TANRIKULU	Diyarbakır Mv.	
Burhanettin BULUT	Adana	
Kayhan Pala	Bursa	
Nail CİLER	Kocaeli	
Gizem ÖZCAN	Muğla	

Tel: 0 312 420 58 42 Faks: 0 312 420 22 18 E-posta: gamze.tascier@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası B416 Nolu Oda Bakanlıklar- ANKARA